

בראשית פרק יז פסוק א

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם וַיֵּרָא יְקֹנֶק אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים:

רש"י

אני אל שדי - אני הוא שיש די באלהותי לכל בריה, לפיכך התהלך לפני ואהיה לך לאלוה ולפטרון, וכן כל מקום שהוא במקרא פירושו די יש לו, והכל לפי הענין: **התהלך לפני** - כתרגומו פלח קדמי, הדבק בעבודתי: **והיה תמים** - אף זה צווי אחר צווי, היה שלם בכל נסיונותי. ולפי מדרשו התהלך לפני במצות מילה, ובדבר הזה תהיה תמים, שכל זמן שהערלה בך אתה בעל מום לפני. דבר אחר והיה תמים, עכשיו אתה חסר חמשה אברים שתי עינים, שתי אזנים, וראש הגויה שאוסף לך אות על שמך ויהיו מנין אותיותיך מאתיים ארבעים ושמונה כמנין אברייך:

בראשית פרק כה

(כז) וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדָה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים: (כח) וַיִּאָּהֵב יַצְחָק אֶת עֲשׂוֹ כִּי צִיד בָּפִיו וַרְבֵּקָה אֲהָבְתָ אֶת יַעֲקֹב:

רש"י

(כז) **ויגדלו הנערים** ויהי עשו - כל זמן שהיו קטנים לא היו נכרים במעשיהם ואין אדם מדקדק בהם מה טיבם, כיון שנעשו בני שלש עשרה שנה זה פירש לבתי מדרשות וזה פירש לעבודה זרה: **יודע ציד** - לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא היאך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצות: **איש שדה** - כמשמעו אדם בטל וצודה בקשתו חיות ועופות: **תם** - אינו בקי בכל אלה, אלא כלבו כן פיו. מי שאינו חריף לרמות קרוי תם: **ישב אהלים** - אהלו של שם ואהלו של עבר: (כח) **בפיו** - כתרגומו בפיו של יצחק. ומדרשו בפיו של עשו שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו:

שמות פרק יב פסוק ה

שָׁה תָמִים זָכָר בֶּן שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם מִן הַכֹּבָשִׁים וּמִן הַעֲזִים תִּקְחוּ:

רש"י

תמים - בלא מום: **בן שנה** - כל שנתו קרוי בן שנה כלומר שנולד בשנה זו: **מן הכבשים ומן העזים** - או מזה או מזה שאף עז קרויה שה, שנאמר (דברים יד ד) ושה עזים:

ויקרא פרק א פסוק ג

אִם עֹלָה קָרְבְּנוֹ מִן הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרֹצְנוֹ לְפָנַי יִקְנֹק:

רש"י

זכר - ולא נקבה. כשהוא אומר זכר למטה, שאין תלמוד לומר, זכר ולא טומטום ואנדרוגינוס: **תמים** - בלא מום: **אל פתח אהל מועד** - מטפל בהבאתו עד העזרה. מהו אומר יקריב יקריב, אפילו נתערבה עולת ראובן בעולת שמעון, יקריב כל אחת לשם מי שהוא. וכן עולה בחולין, ימכרו החולין לצרכי עולות, והרי הן כולן עולות ותקרב כל אחת לשם מי שהוא. יכול אפילו נתערבה בפסולין או בשאינו מינו, תלמוד לומר יקריבנו: **יקריב אתו** - מלמד שכופין אותו. יכול בעל כרחו, תלמוד לומר לרצונו, הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני: **לפני ה' ויסמך** - אין סמיכה בבמה:

דברים פרק יח פסוק יג

תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְקֹנֶק אֱלֹהֶיךָ:

רש"י

תמים תהיה עם ה' אלהיך - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו:

איוב פרק א פסוק ח

וַיֹּאמֶר יְקֹנֶק אֵל הַשָּׁטָן הַשְּׂמֵת לְבָךְ עַל עַבְדִּי אֲיֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּאֶרֶץ אִישׁ תָּם וַיִּשָּׁר יָרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרַע:

רש"י

השמת - לשון תימה הוא: **השמת לבך על עבדי** **איוב** - שתרצה לקטרגו: **תם וישר** - שלם במעשיו:

ספר מי השילוח - פרשת תולדות

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו.
 ונתפרש שהי' צד את אביו האיך מעשרין את המלח ואת התבן. והנה אין לחשוב את הדבר כפשוטו כי בטח לא טעה יצחק אבינו בו, באם הי' רמאי מפורש, אך שמתחילה הי' שניהם שוים אנשים גדולים, ורק שדעת עשו הי' ליפות אי"ע לפני אביו כדי שישא חן בעיניו למען יתפלל עבורו להשי"י שיתן חכמה בלבו, ויעקב הלך בתומו ואמר למה לי זאת אם אני הגון בעיני השי"י יתן בלב אבי יצחק שיתפלל עבורי אליו, ולא הי' ישר בעיני דרכו של עשו כי דרך זה צריך בירר כי מי יאמר שכוונתו רצויי פן הוא רק לרמאות, וביען כי יעקב אבינו הפריש אי"ע מכל ספק ורק בה' לבדו בטח לבו, ובאמת בכל מקום שהאדם מכניס את עצמו בספיקות בעבודת השי"י ובדברים הצריכים בירור אם יתברר לטוב אז הוא גדול ממי שסילק עצמו מספיקות ורק זאת היא בזרע יעקב לפי שיש להם מבטח עוז בהשי"י שיברר הכל לטוב זה מותר לו להכניס עצמו בספק, אבל מי שאין לו מבטח עוז אסור להכניס עצמו בספק, כמו שעשו הכניס עצמו בדברים שנתבררו אחי"כ שהי' רעים, כי לא מברר הקב"ה לטוב רק את ישראל, כמו שנתבאר בפסוק וצדקה תהי' לנו, וכל מי שאינו

מזרע יעקב טוב לפניו לצמצם אי"ע בכל מיני צמצומים כמו שנתבאר בענין גרים שאסורים להכניס עצמם בספקות, ולפיכך יצחק כאשר ראה שעשו מכניס עצמו בדברים כאלו אמר אם יתברר זה יהי' גדול מיעקב, אך השי"י העיד עליו אחי"כ שלא היתה כוונתו לשם שמים, וכן גם בישראל נמצאו נפשות שמותרים להכניס עצמם יותר בספיקות מנפשות אחרות אף שאלו ואלו מזרע יעקב כמו הענין של שמעון ודינה כי לוי לא חפץ לקחתה כי ירא לנפשו פן אין כוונתו בעומק לשם שמים, כי כל שבט לוי הם ביראה והסתלקות מספק אצלם כמי"ש אצלם ואתנם לי מורא כו' ועי"ז יצאו מאתם כהנים שנכנסים לפני ולפנים, ועי"כ נתברר החיים שלהם מיד כמו שיתבאר בפ' קרח בהמטות, אבל שמעון הכניס עצמו בספק ואמר ח"ו שאני מחזיק עצמי לנואף, ונשא את דינה והכניס עצמו בדבר הצריך בירר, כי אמר שהוא בטוח בה' שיברר לטוב שכוונתו לא הי' רק להוציאה משכם וכל כוונתו היתה רק לשם שמים, ועי"כ הי' צריך כל שבט שמעון לברורין בדברים כאלה, כגון זמרי שהי' אומר גי"כ שכוונתו טוב כמו שיתבאר במקומו ולעתיד כשיתברר שבט שמעון יהי' מעלתו גדול משל לוי:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz z"l by his family.
לעי"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
 Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.